

12.4.2017

СТАНОВИЩЕ

на комисията по бюджетен контрол

на вниманието на комисията по бюджети и на комисията по
икономически и парични въпроси

относно прилагането на Европейския фонд за стратегически инвестиции
(2016/2064(INI))

Докладчик по становище: Хану Такула

PA_NonLeg

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Комисията по бюджетен контрол приканва водещите комисии – комисията по бюджети и комисията по икономически и парични въпроси, да включат в предложението за резолюция, което ще приемат, следните предложения:

- А. като има предвид, че Планът за инвестиции за Европа е част от по-широка стратегия, насочена към обръщане на негативната тенденция, наблюдавана в публичните и частните инвестиции, чрез мобилизиране на нова и частна финансова ликвидност, която да се влее в реалната икономика с цел стимулиране на дългосрочни стратегически и устойчиви инвестиции в целия Съюз; като има предвид, че Планът за инвестиции се основава на три стълба: мобилизиране на инвестиционни средства, гарантиране, че инвестициите достигат до реалната икономика, и подобряване на инвестиционната среда в Съюза; като има предвид, че за целите на географската диверсификация от съществено значение е инвестиционната среда в Съюза да се подобри чрез премахване на пречките пред инвестициите; като има предвид, че Европейският фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ) следва да се счита за допълнение към всички други действия, необходими за намаляване на недостига на инвестиции в Съюза, а в ролята му на гаранционен фонд – за стимул за нови инвестиции;
- Б. като има предвид, че ЕФСИ беше първоначално предназначен за справяне с различните форми на неефективност на пазара и неоптимални инвестиционни ситуации, произлизащи от редица регулаторни трудности;
- В. като има предвид, че ЕФСИ е значим инструмент, позволяващ да се допринесе за икономическото, социалното и териториалното сближаване, както и да се подкрепят възможностите за работа, по-специално чрез предоставяне на стабилна подкрепа за МСП;
- Г. като има предвид, че е важно ЕФСИ да предоставя необходимия принос, за да се отговори адекватно на нуждите на пазара и успешно да се привлича значителен капитал от частния сектор;
- Д. като има предвид, че Европейската сметна палата публикува становище, в което се посочва, че „плановите на Европейската комисия за увеличение на размера и за удължаване на срока на действие на инвестиционния фонд, който е в основата на „Плана Юнкер“, са изготвени прекалено скоро и не са подкрепени от много данни, че увеличението е оправдано“; като има предвид, че Сметната палата посочва също така, че „предложението е обявено без цялостна оценка на въздействието“, и отправя критика по повод на „заличаването на разпоредбата, свързваща продължаването, изменението или прекратяването на ЕФСИ с резултатите от независима оценка“;
- Е. като има предвид, че Сметната палата подчертава също така риска „мултиплициращият ефект на ЕФСИ да бъде завишен“ и че става въпрос за очаквани цели и резултати, които не са потвърдени от конкретни, точни, ясни и осъвременени статистически данни;
- 1. отбелязва, че цел на ЕФСИ е да мобилизира чрез Европейската инвестиционна

банка (ЕИБ), с подкрепа от бюджета на ЕС, сума в общ размер от 315 милиарда евро за допълнителни инвестиции и нови проекти в реалната икономика до 2018 г.; отново подчертава, че ЕФСИ е инструмент за стимулиране на частните пазарни инвестиции;

2. отбелязва оценката на ЕИБ относно функционирането на ЕФСИ, публикувана през септември 2016 г.; приветства положителните инвестиционни потоци, които ЕФСИ насочи към МСП, като отбелязва, че още през юни 2016 г. 58% от целта по отношение на финансирането за МСП беше постигната; приветства становището на Сметната палата (2/2016), озаглавено „ЕФСИ – ранно предложение за разширяване на обхвата и удължаване на срока на действие“, във връзка с предложението на Комисията за удължаване на срока на действие на ЕФСИ (COM(2016)0597) и нейната оценка на използването на гаранцията от ЕС и функционирането на Гаранционния фонд (SWD(2016)0297);
3. припомня, че всички подкрепяни от ЕФСИ проекти следва да отговарят на критериите за допълняемост и че основанието за тази оценка следва да е документирано; изразява съжаление по повод на факта, че наборите от показатели за одобрените операции не се публикуват; припомня, че непубликуваното им създава проблеми по отношение на отчетността и прозрачността; подчертава, че са необходими по-голяма прозрачност и публичност относно критериите за големите проекти на ЕФСИ, за да се повиши доверието на пазарите и привлекателността на ЕФСИ за пазарите като ефикасен инструмент за финансиране;
4. припомня, че целта на ЕФСИ, който е подкрепян от бюджета на ЕС за разлика от други действащи инструменти на ЕИБ за финансиране, е да се идентифицират различни профили на проекти, които са действително допълнителни, новаторски и по-рискови, както и нови партньори от частния сектор, и също така да се подчертае потенциалът на ЕФСИ за финансиране на високотехнологични предприятия и насочени към бъдещето сектори, които следва да бъдат в основата на програмата за финансиране;
5. признава, че създаването на ЕФСИ бързо промени профила и модела на дейност на ЕИБ по отношение на процедурите и наблюдението на подписването и на договорите;
6. счита, че с цел да се даде адекватен отговор на търсенето на инвестиции и да се предприемат по-добри мерки по отношение на нуждите на държавите и секторите, би било целесъобразно да се извърши предварителен анализ на национално равнище по отношение на възможните причини за пазарните пропуски и недостига на частни инвестиции в секторите и видовете дейности, определени за ЕФСИ;
7. подчертава, че е от решаващо значение да се разглежда и засилва презграничната европейска добавена стойност при изпълнението на избраните проекти и да се определя дали те дават ефективен принос за настоящите общи политически и икономически цели на ЕС;
8. отбелязва, че географското разпределение на проектите до момента е неравномерно; припомня, че с оглед на целите за сближаване и устойчивост при създаването на набор от проекти на ЕФСИ следва да се предвиди по-добро географско

разпределение, като се отчита потенциалът на слабо населените райони в ЕС и същевременно се съсредоточи вниманието върху критериите за осъществимост и практическо използване и финансовите критерии, за да се подобрят резултатите от дейността на фонда и да се укрепят основните му цели; припомня, че като основаващ се на пазара инструмент ЕФСИ не може самостоятелно да се справи с недостига на инвестиции в географско отношение в Съюза;

9. настоятелно призовава Управителния съвет на ЕФСИ и Инвестиционния комитет да следят финансирането на проекти да не се съсредоточава в пазари или инвестиции, където не е толкова очевидно или необходимо;
10. припомня, че компонентът за инфраструктурни и иновационни проекти постигна само 9% от целевото равнище от юни 2016 г.; насърчава допълнителния обмен на информация относно възможностите, които ЕФСИ предлага за по-рискови иновации;
11. отправя искане към ЕИБ за подобряване на географския баланс във възможно най-висока степен и за по-голямо отваряне на секторите, съсредоточени в портфейла на ЕФСИ, а именно в рамките на компонента за инфраструктурни и иновационни проекти и компонента за малките и средните предприятия, чрез подобряване на своите консултантски дейности за разработване на проекти в държавите членки и засилване на техническата помощ чрез Европейския консултантски център по инвестиционни въпроси (ЕКЦИВ), като се предвиди също възможността за увеличаване на бюджета, ако това е обосновано;
12. призовава ЕИБ да опрости процеса на кандидатстване и подчертава необходимостта от засилване на видимостта на ЕФСИ и интереса и осведомеността във връзка с него, по-специално за МСП в държавите членки;
13. приканва ЕИБ да предвиди също и увеличаване на броя на секторите, допустими за финансиране от ЕФСИ (да включи, например, околната среда, биоикономиката или социалната инфраструктура), или по-добро адаптиране на вида и мащаба на проектите спрямо нуждите на пазара в държавите членки;
14. счита, че следва да се предоставят подходящи разяснения или стратегически насоки на местните и регионалните участници, особено по отношение на целите на ЕФСИ, позиционирането му и евентуалното му съчетаване с други фондове на Съюза или на ЕИБ; подчертава, че ЕФСИ не следва да бъде разглеждан просто като още един допълнителен финансов източник, а че трябва да се обърне надлежно внимание на избягването на двойно целево насочване или двойно финансиране;
15. призовава ЕИБ да разгледа внимателно в процеса на подбор реалната допълняемост и новата динамика, както и диапазона на мултиплициращия ефект, които могат да варират за различните проекти, по-специално в областите, в които ЕИБ или Европейският инвестиционен фонд (ЕИФ) още не са ангажирани, в случаите на неефективност на пазара или на неоптимални инвестиционни ситуации;
16. приветства увеличението на обема на специалните дейности на ЕИБ в резултат на първата година и половина от ЕФСИ, което отразява промяна в проявяваната предпазливост от ЕИБ в рамките на културата ѝ на поемане на риск и политиката ѝ

на кредитиране;

17. счита, че специалните дейности на ЕИБ, подкрепяни от ЕФСИ, следва да се считат за носители на допълняемост спрямо други финансови инструменти на ЕИБ, ЕИФ или Съюза с цел по-добро преодоляване на неефективността на пазара или на неоптималните инвестиционни ситуации;
18. счита, че ефектът на лоста варира при различните проекти в зависимост от техния мащаб, тяхната комплексност и взаимовръзката между важните секторни предизвикателства и очакванията на крайните бенефициенти в контекста на ограничените публични средства; счита, че предполагаемият среден ефект на лоста може да се измери единствено в края на инвестиционния цикъл, като същевременно се вземат предвид особеностите на съответния сектор; предлага методологията за изчисляване на мултиплициращия ефект на ЕФСИ да се съгласува с методологията, предложена от ОИСР, като се вземат под внимание инвестиционните проекти, за които инвеститорите са поели ангажимент или които са част от национална програма, вече съществуваща или обявена преди ЕФСИ да започне да функционира;
19. призовава ЕИБ да предоставя допълнителна информация относно ефекта на лоста за отделните операции, а не само като средна стойност, като също така посочва размера на привлечените частни средства; счита освен това, че ефективността на интервенциите следва да се оценява според потенциала на финансовите инструменти, като се отчитат също така и количествено измеримите резултати, които може да бъдат получени;
20. подчертава, че е важно да не се финансират проекти, които иначе биха получили финансиране без подкрепата на ЕФСИ, тъй като това би ограничило възможностите за финансиране на проекти, които действително имат нужда от финансиране от ЕФСИ; поради това призовава ЕИБ, и по-специално Инвестиционния комитет на ЕФСИ, да обръща специално внимание на ключовия принцип на допълняемост, неговото разбиране, тълкуване и прилагане, за да се предотвратят всякакви нелоялни промени на пазарите;
21. отбелязва, че допълняемостта може да представлява предизвикателство като средство за оценка и че поради това при подбора на проекти за финансиране следва да се отделя същото значение и на други изисквания, като например иновативен характер;
22. призовава да се предоставя съответната пълна качествена информация за управлението на изпълнението на заявените цели на ЕФСИ, показваща тяхната ефективна допълняемост и въздействие в сравнение с референтните показатели, също така и с оглед удължаване на срока на действие на ЕФСИ след 2017 г.;
23. счита, че съответната качествена информация за управлението следва да се предоставя за всеки проект, обхванат от гаранцията по ЕФСИ, въз основа на показатели за мониторинг или допълняемост, за да се направи оценка на добавената стойност и ефективността или приноса към политиките на ЕС; отправя искане към ЕИБ да включи в своя доклад оценка на качеството на операциите, тяхната експозиция на риск и разходите за управлението им;

24. счита, че за да се мобилизира капитал от частния сектор, е важно ЕИБ да облекчи инвеститорите по отношение на някои от рисковете, създавани от потенциални проекти; призовава ЕИБ да подобри привлекателността и видимостта на ЕФСИ в инвестиционните насоки и в проектите, които ще се финансират, като продължи да развива по-ефективна политика за повишаване на осведомеността сред потенциалните частни инвеститори и организаторите на проекти на местно и регионално равнище;
25. настоява – за целите на отчитането – за редовно оценяване от Инвестиционния комитет на развитието на ориентираните към постигане на резултати инвестиции посредством набора от показатели, с цел да се идентифицират проекти, които са добре насочени по отношение на тяхното ефективно макроикономическо въздействие или стимулиращото въздействие върху растежа и създаването на работни места, и призовава за обективен преглед на допълняемостта и добавената стойност на тези проекти и на тяхната съгласуваност с политиките на Съюза или с други традиционни дейности на ЕИБ;
26. призовава ЕИБ да оповестява цялата информация относно резултатите от проектите, получаващи гаранцията по ЕСФИ, измерени спрямо набора от показатели на ЕФСИ и съответните критерии и коефициенти, включително, наред с другото, техния принос за постигането на целите на ЕФСИ, допълняемостта, икономическата и техническата жизнеспособност и максималното увеличаване на частните инвестиции;
27. настоятелно призовава за повишаване на прозрачността на процеса за подбор на операции и оповестяване на цялата оперативна информация относно подписаните операции посредством набора от показатели, както и на отчетността на операциите; счита също така, че консултациите с местните и регионалните органи следва да бъде засилена и надлежно документирана по време на оценяването на проектите;
28. призовава да се рационализират механизмите за управление, за да се определят по-добре съответните отговорности на Комисията и на ЕИБ, да се гарантира независимост, да се предотвратят конфликтите на интереси на различните участници в процеса на вземане на решения, и по-специално членовете на Инвестиционния комитет на ЕФСИ, и за целите на отчетността да се установи кой носи отговорност пред бюджетните и законодателните органи на ЕС за резултатите и управлението на риска на ЕФСИ;
29. подчертава, че прозрачността и данъчните разпоредби следва да бъдат увеличени и укрепени, по-специално по отношение на разпоредбата относно избягването на данъци;
30. отново подчертава, че Парламентът трябва да играе основна роля в наблюдението на добавената стойност и допълняемостта на ЕФСИ;
31. отново подчертава одиторската роля на Сметната палата, предвидена в член 20 от Регламента за ЕФСИ; посочва становището на Сметната палата (2/2016), озаглавено „ЕФСИ – ранно предложение за разширяване на обхвата и удължаване на срока на действие“; отбелязва със загриженост забележката на Сметната палата, че съществуват малко доказателства, подкрепящи предложеното увеличение на

гаранцията от ЕС; припомня, че правомощията на Сметната палата да извършва одити, предвидени в член 287 от ДФЕС, следва изцяло да се зачитат;

32. изразява съжаление, че предложението за удължаване на срока на действие на ЕФСИ не е придружено от оценка на въздействието, както е предвидено в насоките за по-добро регулиране, и от предварителна оценка, както се изисква в членове 30 и 140 от Финансовия регламент за разходните програми и финансовите инструменти; приветства предложението на Комисията (СОМ(2016)0597) за удължаване на срока на действие на ЕФСИ; приветства предложените подобрения на Регламента за ЕФСИ; изразява съжаление, че предложението не е придружено от оценка на въздействието и не зачита принципите за по-добро регулиране; припомня, че с оглед на евентуално удължаване на срока на действие след 2020 г. оценката на въздействието следва да се извърши, преди предложението да бъде представено на Парламента и на Съвета;
33. изразява съжаление по повод на факта, че ЕФСИ е разглеждан като изключение от изискването на Финансовия регламент, въпреки че бюджетът на ЕС осигурява по-голямата част от финансирането за гаранционните фондове, а бюджетната гаранция за ЕИБ създава значителни условни задължения за бюджета на ЕС;
34. отбелязва, че въздействието на риска на ЕФСИ се преувеличава; изразява съгласие със забележката на Сметната палата, че въздействието на финансирането на гаранционния фонд от бюджета на ЕС би било по-ниско, ако Комисията беше изходила от същите допускания при първоначалното предложение за ЕФСИ;
35. отправя искане за изясняване на прилагането на правилата за държавните помощи за проекти, които съчетават финансиране от ЕФСИ и от структурните фондове.

ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРИЕМАНЕТО В ПОДПОМАГАЩАТА КОМИСИЯ

Дата на приемане	12.4.2017
Резултат от окончателното гласуване	+ : 19 - : 2 0 : 1
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Nedzhmi Ali, Jonathan Arnott, Inés Ayala Sender, Tamás Deutsch, Martina Dlabajová, Luke Ming Flanagan, Ingeborg Gräßle, Cătălin Sorin Ivan, Jean-François Jalkh, Arndt Kohn, Bogusław Liberadzki, Fulvio Martusciello, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Claudia Schmidt, Bart Staes, Hannu Takkula, Indrek Tarand, Marco Valli, Derek Vaughan, Joachim Zeller
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	Julia Pitera, Miroslav Poche

ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ В ПОДПОМАГАЩАТА КОМИСИЯ

19	+
ALDE	Nedzhmi Ali, Martina Dlabajová, Hannu Takkula
ENF	Jean-François Jalkh
PPE	Tamás Deutsch, Ingeborg Gräßle, Fulvio Martusciello, Julia Pitera, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Claudia Schmidt, Joachim Zeller
S&D	Inés Ayala Sender, Cătălin Sorin Ivan, Arndt Kohn, Bogusław Liberadzki, Miroslav Poche, Derek Vaughan
GREENS	Bart Staes, Indrek Tarand

2	-
EFDD	Jonathan Arnott, Marco Valli

1	0
GUE/NGL	Luke Ming Flanagan

Легенда на използваните знаци:

+ : „за“

- : „против“

0 : „въздържал се“